

2024

ECONOMICS

Paper : ECO0300104

(Intermediate Economics)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰ নির্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Define indifference curve.

নিরপেক্ষ বেখাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(b) Slope of the budget line is positive.

(Write True or False)

দৰ বেখাৰ ঢাল ধনাত্মক। (সঁচা নে মিছ লিখা)

(c) When total product is maximum,
marginal product starts declining.

(Write True or False)

যেতিয়া মুঠ উৎপাদ সৰ্বোচ্চ হয়, প্রাথিক উৎপাদ হ্ৰাস
হ'বলৈ ধৰে। (সঁচা নে মিছ লিখা)

(Turn Over)

(2)

(d) Diminishing MRTS results in isoquants being convex/concave to the origin.

(Choose the correct option)

ক্রমহাসমান MRTS ৰ বাবে সমউৎপাদন বেখা কেন্দ্ৰৰ প্ৰতি উত্তল/অবৃত্তল হয়।

(শুন্দি বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(e) State briefly the essence of Say's law of market.

বজাৰৰ চেৰি বিধিৰ মূল কথাটো চনুকে উল্লেখ কৰা।

(f) What kind of inflation is caused by an increase in wages and import prices?

মজুবি আৰু আমদানি দৰ বৃদ্ধিৰ ফলত কি ধৰণৰ মুদ্রাস্ফীতি হয় ?

(g) In a perfectly competitive market, average revenue = _____.

(Fill in the blank)

পূৰ্ণ প্ৰতিযোগী বজাৰত, গড় আয় = _____।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(h) Adam Smith advocated autarky as an economic policy.

(Write True or False)

এদাম স্মিথে স্বনির্ভু ব্যবহাক এক অৰ্থনৈতিক নীতি ঠিকপে বিশ্বাস কৰিছিল।

(সঁচ নে মিছ লিখা)

A25/238

(Continued)

(3)

2. Answer any six of the following questions :

$2 \times 6 = 12$

তলৰ প্ৰশ্নবোৰ যি কোনো ছটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Give two examples of fixed costs.

ছিৰ ব্যয়ৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া।

(b) Define expansion path of a firm.

এখন প্ৰতিষ্ঠানৰ সম্প্ৰসাৰণ পথৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(c) Distinguish between average revenue and marginal revenue.

গড় আয় আৰু প্ৰাপ্তিক আয়ৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা।

(d) Explain the effect of income change and price change of a good on the budget line of a consumer.

উপভোক্তাৰ দৰ বেখাৰ ওপৰত আয় পৰিৱৰ্তন আৰু এটা সামগ্ৰীৰ দৰ পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Draw the indifference curves for perfect substitutes and perfect complements.

সম্পূৰ্ণ বিকল্প আৰু সম্পূৰ্ণ পৰিপৰক সামগ্ৰীৰ নিৰপেক্ষ বেখা অংকন কৰা।

(f) What is normal profit?

স্বাভাৱিক লাভ কি ?

(Turn Over)

A25/238

(4)

(g) State and explain the equation of exchange.
বিনিয়ন সমীকরণ উল্লেখ করি ব্যাখ্যা করা।

(h) What is the difference between precautionary motive and speculative motive of demand for money?
মুদ্রার চাহিদা সতর্কতা অভিপ্রায় আৰু কল্পনাপ্রস্তুত অভিপ্রায়ৰ মাজত পাৰ্থক্য কি ?

(i) Briefly state the components of Keynes' aggregate effective demand.
কেইনসৰ সৰ্বমুঠ ফলপ্রসূ চাহিদাৰ অংশবোৰ চুক্তি উল্লেখ কৰা।

(j) What is comparative advantage in production?
উৎপাদনৰ তুলনামূলক সুবিধা কি ?

3. Answer any four of the following questions :
5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নবোৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Prove that the marginal rate of substitution (MRS) between two goods is equal to the absolute slope of the indifference curve and also equal to the ratio of marginal utilities.
প্ৰমাণ কৰা যে দুবিধি সামগ্ৰীৰ বিকল্পনৰ প্ৰাণ্তিক হাৰ (MRS) নিবেক্ষণ বেখাৰ আপেক্ষিক তালৰ সমান আৰু প্ৰাণ্তিক উপযোগিতাৰ অনুপাততো সমান।

A25/238

(Continued)

(5)

(b) Explain the following properties : $2\frac{1}{2} \times 2 = 5$

তলৰ ধৰ্মবোৰ ব্যাখ্যা কৰা :

(i) Indifference curve slopes from left to right.
নিবেক্ষণ বেখা বাঞ্ছকালৰ পৰা সৌকাললৈ গতি কৰে।

(ii) Two indifference curves cannot intersect.
দুভাল নিবেক্ষণ বেখাই কঠাকটি কৰিব নোৱাৰে।

(c) When are L-shaped isoquants obtained? Explain.

L-আকৃতিৰ সমউৎপাদন বেখা কেতিয়া পোৱা যায় ?
ব্যাখ্যা কৰা।

(d) State and discuss the law of variable proportions.

পৰিৱৰ্তনশীল অনুপাত বিধিটো ব্যক্ত কৰি আলোচনা কৰা।

(e) Why is the average revenue curve under monopoly downward sloping? Discuss.

একচেটিয়া বজাৰত গড় আয় বেখা নিয়মামী হয় কিয় ?
আলোচনা কৰা।

A25/238

(Turn Over)

(6)

(f) Illustrate the factors that cause demand-pull inflation.
চাহিদাজনিত মুদ্রাস্ফীতি সংঘটিত করা কারণবোৰ বৰ্ণনা কৰা।

(g) How does Keynes' theory differ from the quantity theory as a theory of demand for money?
মুদ্রাৰ চাহিদা তত্ত্ব হিচাপে কেইন্সৰ তত্ত্বটো পৰিমাণ তত্ত্বৰ পৰা কিদৰে পৃথক?

(h) Discuss the benefits of free international trade.
মুক্ত বেদেশিক বাণিজ্যৰ সুবিধাবোৰ আলোচনা কৰা।

4. Answer any two of the following questions :
তলৰ প্ৰশ্নবোৰ যি কোনো দুটোৰ উত্তৰ দিয়া : $10 \times 2 = 20$

(a) Explain consumer's equilibrium with indifference curves. Also show that price effect is the sum-total of income and substitution effects.
নিৰপেক্ষ ৰেখাৰ সৈতে উপভোক্তাৰ ভাৰসাম্য ব্যাখ্যা কৰা। লগতে দেখুওৱা যে দৰ প্ৰভাৱ হৈছে আয় আৰু বিকল্প প্ৰভাৱৰ সমষ্টি। $5+5=10$

(b) Explain in detail the laws of returns to scale.
উৎপাদন মাত্ৰাৰ প্ৰতিদান বিধিটো বিস্তৃতভাৱে ব্যাখ্যা কৰা। 10

A25/238

(Continued)

(7)

(c) Explain the credit creation process of commercial banks. How does the Central Bank influence the capacity of credit creation by the commercial banks? $6+4=10$
বাণিজ্যিক বেংকৰ ঋণ সৃষ্টি প্ৰক্ৰিয়াটো ব্যাখ্যা কৰা। কেন্দ্ৰীয় বেংকে বাণিজ্যিক বেংকৰ ঋণ সৃষ্টি ক্ষমতাত কিদৰে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে?

(d) Discuss the classical theory of full employment. Examine Keynes' critique of the classical theory. $6+4=10$
পূৰ্ণ নিৱোগৰ পৌৰণিক তত্ত্বটো আলোচনা কৰা। পৌৰণিক তত্ত্বটোৰ ওপৰত কেইন্সৰ সমালোচনাবোৰ পৰিক্ষা কৰা।

(e) Distinguish between the static and dynamic gains from trade. Discuss how trade helps achievement of gains from consumption and gains from production. $4+6=10$
বাণিজ্যৰ হিব আৰু গতিশীল লাভবোৰ মাজৰ পাৰ্থক্য নিৰূপণ কৰা। বাণিজ্যই কিদৰে উপভোগৰ লাভ আৰু উৎপাদনৰ লাভ অৰ্জনত সহায় কৰে, আলোচনা কৰা।

***

A25—18*/238

1 (Sem-3) ECO